

BARTHA GUSZTÁV

GYEREKJÁTÉK

A lány kilenc óráig aludt. Összepecsételt bugyiját és hálóingét a lepedővel együtt az ágytámla mögé gyömösölte. Majd telefonon beszélt valakivel, és még valakivel, aztán szipogott, sírt a párnáján egy sort, s újra elaludt. Szobájából déltájt jött ki. Menyus a konyhaasztalnál rántottát evett ecetes uborkával, Terus mosogatott. A kamraajtó mögött macska nyávogott, az ólban malac visított, az istállóban tehén bőgött. A lány nem volt éhes; elsietett, ki tudja hová. A diákszállón, a héten nem koplalt eleget – vélte Menyus. Nem úgy Terus. Nem máma született: látott, hallott egy s mást, megtapasztalt, újúj, különbeket. Meg egyáltalán – csörömpölt tovább a kanalakkal – ha nagyon titkolnak valamit, utóbb a vak tyúk fogja szétkárálni.

– Anyád tud róla? – fogadta Terus a hazatérő lányt, az éhen kórászót, akit tejben meg vajban... – Süljön le képedről a bőr!

A lány megvonta a vállát.

– Lesétáltam a Borzsa-partra – közölte, miután leült a konyhaasztalhoz. A mellette lévő hokedlin macska dorombolt, az ólban malac rőfögött, az istállóban tehén kérődzött. A tágas konyhában hagymás rántás illata terjengett. Menyus rántva-habarva szerette a krumpliból, paszulyból vagy tök-laskából főzött ételeket; Terust csak hébe-hóba. Hazulról hozta magával, vagy a sors hozta így? Terus kereste a választ, néha már-már lobot vetett a kezében szorongatott piros szegélyű törlőrongy. Menyus ilyenkor a tehén-istállóban vagy a kertben tett-vett; épp kiganézott, vagy szólót kötözött. De végül a piros szegélyű törlőrongy is tenni kezdte dolgát, mert amin az ember lánya képtelen, azon a jóisten sem tud változtatni. A lányt mulattatták keresztanyja méltatlankodásai; a szemlátomást duzzadó szőrpihés anyajegyek az állán; a nyálat habzó foghíjai... Hát nem röhejes? Terus epés megjegyzéseinek tudta be keresztlánya vihorászását, s olykor vele nevetett. Menyus közben tolta a ganéval tele talicskát, vagy máliét egyelt.

– Kimaradtam a neveléséből – szólt a lány foghegyről, s meglehet, vállig érő haját is összekócolja a jobbjaival, hogy a keresztanyjának legyen mit megmosolyogni. Terus megelőzte. A piros szegélyű törlőronggyal ezúttal a konyhaasztalt törölte le. A lány kénytelen volt felemelni mindkét kezét, plafonig a tekintetét. A

csillár burája alatt száz wattos villanykörte égett. A gázspóron a habartpaszuly kis híján odakozmált. Menyus a fészerbe bestószolt lommal vackolt. A lány sápadt arcát előntötte a villanyfény, kezei reszkettek, válla meg-megrándult. A napfénynek fazonja van: fákra, házakra fonódó szalmafonat, járdán pattogó-pityegő teniszlabda... Mi még? Menyus, ha jó kedve kerekedik, kész költő! A lány visszajuttatta kezét az asztalra, nagyot koppant a balkezében szorongatott mobiltelefon. Nem tudott sírni. Menyusnak legalább jókedve lesz. Ha Menyus a pincéház trehányul csatlakoztatott villanykapcsolóját kattingatta, a konyhai csillár folyvást pislogott; ha meg már az öreg kattingatott, megivott a pincében egy pohár vörösbort, aztán még egyet, és ettől mindig jókedvre derült.

A pincébe hat lépcsőfok vezet, fölfelé hetet kell lépni.

A minden mindegy napokon muszáj veszekedni, káromkodni, ordibálni. Ki cirkuszol?! Nem én kezdtem, a rohadt életbe! Meg hogy: torkig vagyok veled... A minden mindegy napokon az ég szürke egytömb, sehol egy rés, a résen fátolyfelhőnyi függöny. De most... A lány hosszú, pirosra lakkozott körmeit bámulta. Délután a napfény lilát játszott, a töltésoldalon ibolyázott. Kár hogy a lila kiment a divatból! Volt lilamintás ruhácskája, lila színű szvetterkéje, s vagy ezer éve, mániája volt a körömrágás. Rágt a kérdésre adandó válasz helyett, tévzés közben, elalvás előtt. Az iskolai tanórákon csipkésre-véresre harapdálta ujjvégeit; Terus, alkalomadtán, disznószarral kenegette. Tanulja meg a városi fruska, faluhelyt, mi nem illik egy jónevelt kislányhoz! A disznószarnak csak a szaga rossz.

A Terus főzte rántott-habart ételeknek savanyú-csípős az ízük. A fővő ételt fakanállal kavargató Terus domború ölen meg-megfeszült a kötő; egyzsebe kidudorodott. A lány ölbe vette a macskát, ciróka-biróka. Még nem ülhet a számítógépe elé; nyomhatja az ágyat; még nem. A malac szalma alá fúrta magát, a tehenet Menyus fejés után aljazza. A fejés Terus dolga. Az én uram csak a vizet issza... Terusnak sok a dolga. Szál rózsa, szebben beszél... A lány szemével újra és újra végigfutott a falvédők feliratain. Hol békesség, ott szeretet, hol szeretet...

– Legalább fáj, rendesen?

– Micsoda?

– Hogyhogy micsoda!

– Pár perces beavatkozás, vákuumos elszívással gyerekjáték az abortusz.

Terus kikapcsolta a fazék alatt a gázt, majd két háromliteres üveg tejet vett elő a hűtőgépből, tett a konyhaszekrényre. Az eladott tejfölből, túróból, tojásból kopekeltek, telt ki a házi szükség. Menyus, négynaponta, a faluban

működő varrodánál örködött. Fizetéséből taníttatták, dédelgették fogadott lányukat. Gyöngy a fülébe, gyöngy az orrába, ahogy Menyus mondja: ma-holnap gyöngytyúk lesz belőle. A két tejesüvegen jéghideg pára csillogott.

– Tizenkilenc éves koromban feles dohánymom volt, egyedül kapáltam, kacsoltam, hónaljzartam – fordult a lány felé Terus –, idehaza főztem, mostam, rendeztem az aprójószágot. Éjszakánként meg félhóttira aggódtam magam, mert Menyus bátyád Oroszországot járta, oda volt idénymunkán, hogy tudjunk építkezni, legyen az udvaron disznóól, istálló. Mert ahogy jó anyám mondogatta: a szegény embert...

– Azért teremtette az Isten, hogy legyen kinek megbecsülnie a van-t. Milliószer elmondtad...

– Mégse akarod megérteni? Olyan nehéz megérteni? A falu nem kupleráj...

– Fűzzem pórásra magam?

– Legyél hozzám őszinte – mélyedt Terus jobb keze kötője egyzsebében. A fehérszínű cérnakarika, a kisolló és a zsebkendő, a spárgadarabbal együtt, mind-mind a konyhaasztalra került, mint aki a fölös terhétől szabadul, hogy szálavesztett mondandóját megjelje kötőzsebének fenekén. Terus vaskos, töredezett körmű ujjai nagyokat koppantak az asztalon. – Anyám előbb tudta, hogy elvetéltem, mint jómagam...

A lány elnevetette magát.

– A második esetre kis híján rámentem, a mezőről pokrócban vittek az orvosi rendelőbe...

A lány nevetett.

– Nem adtam oda a fenekem, Menyus bátyádon kívül soha nem feküdtem össze senkivel! Hát miért...

A lány balkarjába hirtelen kérges ujjak mélyedtek, a lódítás ereje konyhaszékrenynek penderítette könnyű, sovány testét. Poharak dőltek, edény csörömpölt, és az egyik háromliteres üveg fenekétől a talpáig megrepedt. A konyhapadló pillanatok alatt fehér lett, egyedül a lány festett haja feketélt; záporoztak rá a piros szegélyű fogóronggyal mért ütések. A rongy nehéz volt, vizes, s csak úgy csattogott a lány védekező jobbán, fején, hátán. Terus kifulladásig ütötte, földig verte a lányt a piros szegélyű fogóronggyal.

– Nesze! Nesze neked! Ha első eset lenne, szót nem szólnék, ahogy nem is szóltam, még Menyus bátyádnak se. Nesze! Úgy látszik, neked beszélhet az ember, egyik füleden be... Ha nem a megboldogult öcsém lánya lennél... – hadarta Terus ideg garral, majd lihegve, lerogyott a hozzá a legközelebb álló hokedlire. A lány a padlón ült, mobiltelefonja tejben fürdött. Nem tudott sírni.

– Ha magaddal nem bírsz, jó jány, kivel, mivel fogsz bírni az életben? Majd újra és újra szétbaszol magad körül mindent, mint az anyád? Nyitva az ajtó, mehetsz a városba, ha akarsz: ketten hátha többre értek!

A lány hallgatott. Jobb kezére támaszkodva, bal lábát felhúzza próbált kikászálódni a ragacsos fehérségből. Terus odanyújtotta felé a kezében szorongatott piros szegélyű fogórongyot. A lány nem kért a segítségből. Maga állt fel. Hosszasan tapogatta, gyúrte-facsarta jobbjával átázott farmernadrágja hátsó fertályát.

– Így jár, aki nem tud vigyázni magára! – mondta Terus, és előtűntek foghíjai. A lány kis idő után vele nevetett. – Menjünk, hozzuk fel Menyus keresztapádat a pincéből, osztán téged is tisztába teszek! – mondta Terus, miután visszarakta kötője egyzsebébe a kisollót, a zsebkendőt és a spárgavéget. A padlóra esett és elgurult fehér cérnakarikával a macska játszott.

A pincébe hat lépcsőfok vezet, felfelé hetet kell lépni.

Nagybereg, 2013.

